

SABATINO LOPEZ

ΞΑΝΑΓΥΡΙΖΕΙ Η ΖΩΗ*

ΔΡΑΜΑΤΙΟΝ ΕΙΣ ΠΡΑΞΙΝ ΜΙΑΝ

[Ο Ιατρός Φέβιολα είνε μόνος και περιμένει. Είνε σκεπτικός, άλλα θέλει νά τό κρύψῃ και άπό τὸν έαυτόν του άκομη. Ἡλικίας 38 έτῶν, ἐκ τῶν δύοιων τὰ δεκαπέντε διῆλθεν εἰς μίαν πολίχνην τῆς Βενετικῆς ἐπαρχίας, δύπον άκόμη εύρισκεται ώς Ιατρός. Διά νὰ διασκεδάσῃ τὸν χρόνον τῆς ἀναμονῆς ἀναγινώσκει ἔνα ήμεροδεί-
κτην ἀνοικτὸν ἐπὶ τοῦ γραφείου του. Καὶ λέγει μεγαλοφώνως:]

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

Ιατρός «Τετάρτη — 25 Αὐγούστου. Τὸ μεγάλο κεφάλι δὲν ἔχει πολὺ μυαλό...» Τί περίεργον γνωμικόν!... ("Ἐπειτα σκεπτικὸς ὁ Ιατρός λέγει) : «Εἴκοσι πέντε Αὐγούστου!» Ήτο τὴν 26 Ιουνίου... αὗριον συμπληροῦται δύο μῆνες...»

Ασούντα (γραῦα ὑπηρέτωι τοῦ). Γιατρέ!.. Κύρ γιατρέ!.. Κατε-
βαίνει... ή κυρία!.. Είνε καλὰ τώρα πλέον; Η κυρία είνε καλά...
ἀλήθεια; Δὲν ὑπάρχει πλέον κίνδυνος;

Ιατρός. Δὲν ὑπάρχει τώρα κανένας κίνδυνος, Ασούντα. Τώρα πλέον είμαι ησυχος.

Ασούντα. Δόξα σοι ὁ Θεός! Είνε τόσο καλή! Αλήθεια; Δὲν είνε καλή; Μὲ δλους... μὲ τὰ παιδιά, μὲ τῆς γρηγές... μὲ τὰ σκυλιά... μὲ δλους. Τὸ πιστεύεις, κύρ γιατρέ, δὲν μπορῶ νὰ συνειθίσω τὴν
ιδέα στις σὲ λίγο μπορεῖ νὰ φύγῃ. Θὰ φύγῃ γρήγορα;

Ιατρός. Δὲν ξέρω.

Ασούντα. Θὰ θέλῃ όμως νὰ ξυναγυρίσῃ στὸν τόπο της... στὴ

* ΣΗΜ.—Τὸ «Ἐθνικὸν Ἡμερολόγιον», μολονότι ἀποβλέπει καὶ ἐπι-
ζητεῖ πάντοτε νὰ ἀποδησαυρίζῃ εἰς τὰς σελίδας του πρωτίστως ἔογα πρω-
τότυπα Ἑλληνικά, δύως ἔξεικονται τὴν κίνησιν τῆς συγχρόνου παρ' ήμιν
φιλολογικῆς ζωῆς, ἐν τούτοις παρενθέτε εἶνιστε καὶ τίνα ἐκ τῶν ἀριστουρ-
γημάτων τῆς ξένης φιλολογίας, κατ' ἀπαίτησιν διμόθυμον τῶν πολυπλη-
θῶν αὐτοῦ ἀναγνωστῶν. Τοιοῦτον είνε καὶ τὸ ὅδε παρατιθέμενον λεπτό-

Ρωσσία... στήν Αμερική... στήν Γαλλία... Μά δὲν σου είπε επί τέλους από πού είνε;

Ιατρός. Δέν μου είπε.

Ασούντα. Μά την έρωτησες;

Ιατρός. Οχι.

Ασούντα. Σου είπε ἄν είνε πανδρευμένη; Γιατί δέν ηλθε ἐδῶ κανεὶς νὰ τὴν ζητήσῃ; Γιατί δέν γράφει σὲ κανένα;

Ιατρός. Δέν μου είπε τίποτε.

Ασούντα. Μά τότε, μὲ συγχωρεῖς... μὰ τὶ γιατρὸς εἰσαι, ἀφοῦ δέν κατορθώνεις νὰ σου είποιν τίποτε; Εγὼ ἐπροσπάθησα νὰ μάθω... Άλλα δέν μου δίδει ἀκρόασι.

Ιατρός (διαβάζει) «Τετάρτη 25 Αὐγούστου. Τὸ μεγάλο κεφάλι δέν ἔχει πολὺ μυαλό». Αὐτὸ λέγει τὸ ἡμερολόγιο στὸ καθημερινὸ γνωμικό του. Πήγαινε, πήγαινε. (*H*, Ασούντα ἀνέρχεται ἀκοιδῶς καθ' ἥρ στιγμὴν εἰς τὴν θύραν ἐμφανίζεται ἡ Μαρία).

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

Μαρία. (Ηλικίας τοιάντα ἵσως ἐτῶν. Ξανθή, ολίγον ωχρά, χαροτιμένη, πολὺ γλυκεύα. Καὶ προσέπι λεπτοτάτη τοὺς τρόπους. Μία ἀπὸ τὰς γυναικας ἐκείνας ποῦ καὶ κονρέλια νὰ φοροῦν φαίνονται σωσταὶ προηκήπισσαι). Καλημέρα, γιατρέ. Δέν σᾶς ἐπερίμενα αὐτὴν τὴν ὥραν.

Ιατρός. Ηράγματι, σᾶς εἶχα εἰπῆ πῶς θὰ ἐρχόμουν τὸ βράδυ. Επειτα θὰ σᾶς ἐξηγήσω τὸν λόγον. Εν τούτοις ἀφήσατε τώρα νὰ σᾶς ἐξετάσω. Ωραία, καλά. Πηγαίνομε πολὺ καλά. Τώρα πλέον είνε ζήτημα ἀπλῶς ὑπομονῆς καὶ δλίγων ἡμερῶν. Καὶ θὰ ἐπιστρέψετε... αὐτὸ τὸ θαῦμα!

Μαρία. Καὶ δι πνεύμων ἀκόμη;

Ιατρός. Καὶ αὐτὸς βέβαια. Μπορῶ νὰ τὸν ἐξετάσω μίαν φοράν ἀκόμη... ἀν καὶ είνε ἐντελῶς περιττόν. (Μετὰ τὴν ἀκρόασιν). Καλά, πολὺ καλά. Εθεραπεύθη...

Μαρία. Καὶ διμως αἰσθάνομαι ἀκόμη ἀδυναμίαν.

Ιατρός. Φυσικά. Αντικρύσατε τὸν θάνατον καὶ ἐπολεμήσατε μαζὶ του ἐκ τοῦ συστάδην. Η ἐφημερίδες θὰ ἔγραφαν: «Ἐσώθη ὡς ἐκ θαύματος» ἀν ἐγνώριζαν τὸ συμβάν, ἀν κατώρθωνταν νὰ χωθοῦν

τατὸν δοαιμάτιον τοῦ Σαββατίνου Λοπέζ, διστις θεωρεῖται ὡς μία τῶν διαπρεπεστέρων κορυφῶν τοῦ νεοϊταλικοῦ Θεάτρου. Τὰ ἔργα του δὲν ἔχουν τὸν συνήθη βίαιον δραματικὸν χαρακτῆρα. Ο Λοπέζ είνε δι εἰσηνιστικῆς πρωτοτυπίας διακρίνει τὰ ἔργα τοῦ δραματουργοῦ καθηγητοῦ, Ιταλικῆς φιλολογίας εἰς τὸ ἀνάτερον Ινστιτούτον τῆς Γένοβας. Έχει κόσιος ζωγράφος τῆς κοινωνίας καὶ τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς. Μία πνοὴ ἐλκυδιότι δι Λοπέζ, γεινηθεῖς εἰς Λιβρόδον τῷ 1867, διατελεῖ καθηγητής τῆς ηδη γράψει πολλὰ δράματα, κωμῳδίας καὶ διηγήματα. Από τὸ ὑπ' θραμμάτιον «Ξαναγυρίζει ή ζωή», ἐν τῶν νεωτέρων του, διεργάτης κ. Καιροφύλας, τικῆς τέχνης τοῦ Ιταλοῦ συγγραφέως.

έως έδω· (μὲν νύξιν μειδιάματος) μὰ τὶ ἀφροσύνη γῆτο αὐτὴ ποὺ ἔκαι-
ματε! Νὰ ἀνακατεύεσθε μὲ τὰ ὅπλα χωρίς νὰ εἰσίτε βεβαία ὅτι
εἶνε ἀδειανά!

Μαργία (μειδιῶσα). Μὰ ἐγώ ἀκριβῶς θήμουν βεβαία...

Ιατρός (μὲν πονηριῶν). Περὶ τίνος;

Μαργία. Περὶ τοῦ ἑναντίου.

Ιατρός. Ναι; Μὰ τὸ ἑγνώριζα ἐγώ. "Η μᾶλλον τὸ ἐφανταζόμην
ἀπὸ τὴν πρώτην ἡμέραν. 'Αλλ' εἶχε σιωπηρῶς συμφωνηθῆ μεταξὺ¹
μας ὅτι ἐπρόκειτο περὶ μιᾶς ἀφροσύνης, περὶ ἐνὸς διυστυχήματος.

— « Μὰ τότε τὶ γιατρός εῖσαι; ... »

Καθώς εἶχε σιωπηρῶς συμφωνηθῆ πῶς δὲν θὰ σᾶς ἐρωτοῦσα τίποτε
περὶ τοῦ ὑποκειμένου σας. Και ξεύρετε διατὶ ἐγώ συγκατετέθην
εἰς ὅλα αὐτά; Διὰ νὰ ξεχάσετε ὅτι ἔκουσίως ἀρπάξατε ἔνα περί-
στροφον... Σὰν ὅνειρο... σὰν πρᾶξις ἐνὸς ἄλλου, ἐπρεπε νὰ σᾶς
παρουσιασθῆ. "Αν σᾶς ἐρωτοῦσα, ἀν συνεζήτουν, ἀν ἔδειχνα ἀμφι-
πορουσιασθῆ. "Εθεράπευσα τὴν πληγὴν κατάστασιν τῆς
θολίαν, τότε θὰ σᾶς ἐπανέφερα εἰς τὴν ψυχικὴν κατάστασιν τῆς
ἡμέρας ἐκείνης... Και δὲν ἐρώτησα, δὲν συνεζήτησα, δὲν ἔδειξα
ἀμφιθολίαν. 'Εθεράπευσα τὴν πληγὴν καὶ τίποτε ἄλλο δὲν ἐζήτησα.
'Αλλ' ἀκριβῶς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐθεράπευσα καὶ τὴν ψυχήν.
Αὔριον συμπληροῦνται δύο μῆνες ἀφότου σᾶς ἔφεραν ἔδω εἰς ἐκείνην
τὴν κατάστασιν! 'Εθεραπεύθητε λοιπὸν γρήγορα!

Μαργία. Νομίζετε; Είνε πολύ, ξεύρετε, δύο μῆνες!

Ιατρός. 'Εάν μετ' αὐτούς έρχεται γι' διάσωσις, τότε δὲν είνε πολύ. Και σεις έσώθητε. Και δὲν τὸ ἐπίστευα... "Οταν ἡδυνήθητε νὰ μοῦ δμιλήσετε, μοῦ εἰπατε: «Όνομάζομαι Μαρία...» Πολὺ καλά. 'Όνομάζεσθε Μαρία... ἀς εἰπούμε Μαρία και φθάνει. 'Αντελήφθην μίαν προφορὰν ξενικήν... 'Αλλὰ δὲν ἔρωτησα ἀπὸ ποίαν χώραν εἰσθε... Τίποτε... Και δημως μοῦ ἐγεννούσατε ἐνδιαφέρον... Μὲ τὸ ἀγγελικὸ ἐκεῖνο πρωσαπάκι σας, φαντασθῆτε ἀν μποροῦσα νὰ μὴ αἰσθανθῶ ἐνδιαφέρον... "Α! συγγνώμην! "Ισως δὲν ἔπρεπε νὰ εἰπῶ οὔτε καν αὐτό... 'Αλλ' ἀκόμη και οἱ ιατροὶ τῶν ἐπαρχιῶν ἔχουν τὰ μάτια των γιὰ νὰ βλέπουν... μάλιστα περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Κυριαί εὐγενεῖς σᾶν ἐσᾶς σπανίως μᾶς τυχαίνουν... δταν τύχουν λοιπόν, τὸ βλέμμα μας ἀναπαύεται ἐπ' αὐτῶν, ἀπολαμβάνει.

Μαρία (μόλις μειδιῶσα). Ποιός ξέρει! Μιάν ημέραν θὰ διμιλήσω! Προτοῦ φύγω, θὰ μάθετε... 'Αλλὰ σᾶς εὐχαριστῶ διὰ τὴν διακριτικότητά σας! "Εχετε ἐλαφρό χέρι... βάδισμα ἐλαφρό... συντροφιάν λέπτη... Είσθε γελαστός ἐπίσης... Είσθε ἐν τῷ συνόλῳ φέν πλήρες Σανατόριον... (γελᾷ).

Ιατρός. Τότε λοιπόν, ἀκούσατε... "Αν σᾶς κάμω τώρα μίαν ἔρωτησιν, δὲν θὰ μὲ θεωρήσετε περίεργον;

Μαρία. 'Αναλόγως μὲ τὴν ἔρωτησιν.

Ιατρός. Είνε ἀδιάκριτος... 'Αλλὰ μπορεῖτε νὰ μὴ μοῦ ἀπαντήσετε. χωρὶς νὰ μοῦ κακοφανῆ...

Μαρία. 'Ερωτήσατε!

Ιατρός. Κατὰ τὴν ήμέραν... τοῦ ἀτυχήματος... (διστάζει ἀκόμη).

Μαρία. 'Εμπρός. 'Ερωτήσατε.

Ιατρός. "Οχι. Καλλίτερα νὰ τὰ εἰπῶ δλα. Σήμερα τὸ πρωῒ ἥλθε ἔδω ἔνας νέος κύριος... Μὲ 'ρώτησε ἀν ἑθεράπευα μίαν γυναῖκα ποὺ ἐπληγώθη. Μοῦ εἰπε περίου τὴν ἡλικίαν ποὺ πρέπει νὰ ἔχετε... τὰ χαρακτηριστικά... τὴν μορφήν σας... Οὐδεμία ἀμφιβολία. 'Ερωτούσε γιὰ σᾶς. 'Ο νέος αὐτός ἐπεθύμει νὰ σᾶς δμιλήσῃ. Δὲν μοῦ εἰπε τίποτε ἄλλο. Δὲν τοῦ ἀπήντησα ἄλλο τίποτε, παρὰ μόνον δτι: ναι, θεραπεύω μίαν γυναῖκα... Ισως ἔκεινην ποὺ ἔζητε αὐτός.

Μαρία (συνοργονυμένη). Τὸ σνομά του δ κύριος αὐτός δὲν σᾶς τὸ εἰπε;

Ιατρός. "Οχι.

Μαρία. Τὸ δικό μου... τὸ σνομά μου σᾶς τὸ εἰπε; Γιατί θέλει νὰ μοῦ μιλήσῃ;... σᾶς εἰπε;

Ιατρός. Τίποτε. Μὲ 'ρώτησε: «Νομίζετε δτι θὰ δυνηθῇ και θὰ θελήσῃ νὰ μὲ δεχθῇ;» 'Εγώ τοῦ ἀπήντησα: «θὰ γδύνατο. "Αγ θέλη δμως, δὲν μπορῶ νὰ ἡξεύρω.»

Μαρία. Τι ἀνθρωπος είνε;

Ιατρός. Μελαχροινός, υψηλός, ἡλικίας τριάντα πέντε ἑτῶν... μὲ μίαν οὐλήν στὸ μέτωπον.

Μαρία. "Α! κατώρθωσε νὰ μὲ ἀνακαλύψῃ. Είνε... δ ἀδελφός μου! 'Ο κόσμος είνε μικρός. Και βρίσκει εύκολα δ ἔνας τὸν ἄλλον... Και θέλει νὰ μοῦ δμιλήσῃ; 'Αφοῦ μὲ ἀνεκάλυψε, μπορῶ και νὰ τὸν

ιδῶ. Θὰ ἔσται γιὰ νὰ μάθῃ ἂν θέλω νὰ τὸν δεχθῶ;...
Εἰπέτε του, ναι, στις περιμένω.

Ιατρός. Μίαν στιγμήν. Ἰδού ποια ἦτο γη ἀδιάκριτος ἐρώτησις.
Πρέπει νὰ μάθω: Τὸ πρόσωπον αὐτὸν εἶνε ἐνδιαφέρον εἰς τὴν ζωήν
σας; Θὰ σᾶς εἰπῶ πράγματα σχετικόμενα... μὲ τὸ δυστύχημα;
Περιμένετε προτοῦ ἀπαντήσετε. Ἔγὼ ἔως τώρα προσεπάθησα νὰ
σᾶς κάμω νὰ λησμονήσετε. Ἐρχεται αὐτὸς δ κύριος και ἀλλάζει
τὰ πράγματα, μεταβάλλει τὴν κατάστασιν. "Αν ἔχῃ νὰ σᾶς φέρῃ
εἰδήσεις εὐχαρίστους, ἀνακουφιστικάς—τότε καλῶς νάρθη. Μὰ μπο-
ρεῖ δῆμος και νὰ σᾶς προξενήσῃ συγκινήσεις βιαιαίς. Δὲν ξεύρω. Ἀλλὰ
σεῖς μπορεῖτε νὰ τὸ μαντεύσετε. Ἐσώθητε τώρα, ἀλλ' ἔξακολουθεῖτε
εὑρισκομένη ἐν ἀναρρώσει. Ὁ ιατρὸς ἔχει δικαιώματα νὰ σᾶς ἐρωτήσῃ
τὶ ὑποθέτετε, προτοῦ δώσῃ ἡ ἀρνηθῆ τὴν ἀδειαν νὰ τὸν δεχθῆτε.

Μαρία (μετὰ πεποιθήσεως). Μπορῶ νὰ τοῦ μιλήσω!

Ιατρός. Πολὺ καλά τότε. Βασίζομαι εἰς τὸν λόγον σας. "Ο νέος
είναι εἰς τὴν θύραν. Περιμένει νὰ τοῦ εἰπῶ δι τι μπορεῖ ν' ἀναβῆ. "Αν
ἐπιτρέπετε, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συνομιλίας θὰ περιμένω ἔκει.
"Επειτα θὰ ἐπιστρέψω νὰ σᾶς ιδῶ. Αὐτὸς είναι ἐν μέτρον φρονήσεως.

Μαρία. Είναι σωστό. "Ισως ἔπειτα θὰ δυνηθῶ νὰ σᾶς ἀφηγηθῶ.

Ιατρός. Μὴ νομίσετε δι τι θὰ παραμονεύω γιὰ νὰ μάθω.

Μαρία. Δὲν τὸ νομίζω διόλου. Σᾶς γνωρίζω, ιατρέ. Φωνάζετε τον.

Ιατρός / ἔξερχεται. Ἀκούεται ἡ φωνή του λέγοντα: 'Αναβῆτε!
Παρουσιάζεται ἐκ νέου μιαρ στιγμήν, διασχίζει τὸ δωμάτιο, ἔξερχε-
ται ἀπὸ τὸ βάθος, λέγων: Μίαν στιγμήν! Εἰσέρχεται ἐκ νέου, δια-
σχίζει πάλιν τὴν αἴθουσαν και λέγει εἰς τὴν κυρίαν: Εἰπέτε του νὰ
εἰσέλθῃ, ἀν θέλετε!' Επειτα ἔξερχεται κλείων τὴν θύραν δύσισθέν του).

Μαρία (σηκώνεται δρθία, και λέγει μεγαλοφόρως, ηρεμος). Εμπρός!

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

Γεώργ. (Εἰσέρχεται, σταματᾷ εἰς τὴν θύραν, κυντάζει τὴν Μαρίαν
μὲ ἀγωνιώδη μάτια, ἀνήσυχα: ἔπειτα δρμᾷ νὰ τὴν ἐραγκαλισθῇ).

Μαρία. Σὲ παρακαλῶ (τὸν σταματᾶ διὰ κυρήματος). "Ησυχα. "Ας
ἀποφύγωμεν δο μποροῦμε συγκινήσεις...

Γεώργ. (μεθ' δομῆς). Ξεύρεις; Είμαι ἐλεύθερος. Εξεμπέρδευσα.

Μαρία. Δὲν καταλαβαίνω!

Γεώργ. Απηλλάγην. Ελευθερώθην. Είμαι δικός σου, γυρίζω
σ' ἐσένα. Γιὰ πάντα, αἰωνίως. Τώρα μὲ καταλαβαίνεις;

Μαρία (ἔκπληκτος, ἀλλ' ήσυχος). "Α! δὲν τὸ ἐπίστευα αὐτό. Κά-
θησε. Είσαι ταραγμένος. Ωρισμένως δὲν ἐπίστευα αὐτό..."

Γεώργ. Και δὲν μοῦ λέει τίποτε ἀλλο; "Ετσι μὲ δέχεσαι; Σὲ ἀνε-
ζήτησα τόσον καιρό, ἐπάλαισα τόσον, σὲ ἔαναβρίσκω, σοῦ λέγω
λόγια ποῦ πρὸ δύο μηνῶν θὰ σοῦ ἔδιδαν πυρετό... και εἰσαι ψυχρή...
Σοῦ λέγω: «Δική μου, γιὰ πάντα» κι' ἔσου μοῦ ἀπαντᾶς «Κάθησε!»

Μαρία. Περίμενε, Γεώργη... Και μὴ φωνάζῃς. Ὁ ιατρὸς είναι
ἔκει. "Εως τώρα μοῦ εἰπεις τὰ τελευταῖα λόγια μιᾶς μακρᾶς διμιλίας.

Μήπέ μου τὰ πρῶτα. "Επειτα θὰ μιλήσω ἐγώ. Πῶς κατώρθωσες νὰ μ' εύρῃς;

Γεωργ. 'Αναζητῶν σε. 'Απὸ χώρας εἰς χώραν, ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι. Μπορεῖ κανεὶς νὰ κρυθῇ, ἀλλ' εἶναι δύσκολον νὰ ἔξαφανισθῇ. Καὶ τὸ γράμμα σου ἔλεγε «Πηγαίνω μακριὰ γιὰ νὰ σκοτωθῶ». Δὲν μποροῦσες νὰ φευσθῆς, ἀφοῦ μου τὸ ἔγραφες. Λοιπόν ἐρευνοῦσα,

— « . . . "Εψαξα ἀπὸ τόπο σὲ τόπο, ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι ».

ἔζητούσα. Κάθε ἥμέρα ποῦ περνοῦσε, ἵτο πλέον ἀπίθανον πῶς θὰ κατώρθωνες ν' ἀποθάνῃς — πλέον δύσκολον νὰ σ' ἐπανεύρω. "Εψαξα ἀπὸ τόπο σὲ τόπο, ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι. Γιὰ δύο μῆνας! 'Εννοεῖς τι βασανιστήριο! 'Επι τέλους χθὲς ἀπὸ μερικοὺς χωριάτες ἔμαθα, παρέβαλα τὰς χρονολογίας, ώμιλησα μὲ τὸν ιατρόν, γνωρίζω πῶς ἐθεραπεύθης. 'Ιδού λοιπόν σλα.

Magia. Κι' ἔκείνη ἡ ἄλλη;

Μαριά. Κι εκείνη την περίοδο ήταν στην Αθήνα για να μεταβεί στην Ελλάδα. Την έξιφορτώθηκα. Έπηρα πίσω το λόγο
Γεώργη. Σου τὸ εἶπα. Τὴν ἔξιφορτώθηκα. Έπηρα πίσω το λόγο
μου... κι' ἔκεινη τὸν ἴδιον της. Ήτο πεπρωμένον, φαίνεται, οἱ
δυό μας — ἐσύ κι' ἐγώ — νὰ περάσωμε ἀπὸ τὴν ἴδιαν τρομεράν
δοκιμασίαν, διὰ νὰ πιστεύσωμεν δὲν θα στὸν ἄλλον... Ἐγώ, διότι
σὺ δὲν μὲν ἦθελες... (δεικνύων τὴν οὐλὴν) ιδού τὸ σημάδι. Καὶ
τότε ἐκάμψθης πρὸς ἐμέ, ἀλλ' ἐγώ ἐνόμισα ὅτι τὸ αἰσθημά σου
αὐτὸ ήτο οίκτος καὶ ὅχι ἀγάπη. Καὶ σ' ἐμίσησα, σκεδόν, καὶ ἐστρά-
φηκα σ' ἄλλην. Εσύ ἐπανέλαβες τὴν τρομεράν πράξιν μου ὅταν
τὸ ἀντελήφθης αὐτό. Ο Θάνατος δὲν ἤθελγε κανένα ἀπὸ τοὺς δυό
μας, γιὰ νὰ μᾶς φυλάξῃ γιὰ τὸν ἔρωτα. Θὰ φύγωμεν μαζί. Τώρα
δὲ διὰ παντός. Εἴμεθα δεμένοι μὲ τὴν αὐτὴν εἰμαρμένην. Ἐγώ δὲν
ἀλλάζω πλέον.

Μαρία. 'Αλλὰ δὲν ἐρωτᾶς μήπως ἄλλαξα ἔγώ ; Νὰ ζητήσῃ κανεὶς ν' ἀποθάνῃ καὶ δῆμος νὰ μὴ πεθάνῃ, σοῦ φαίνεται ἔνα πρᾶγμα τόσον ἀπλοῦν ; Καὶ δῆμος ἐπέρασες κι' ἐσὺ ἀπὸ τὸ δρόμο ἔκεινο ! "Ας ἀναπολήσωμεν, ἃς ἀνακεφαλαιώσωμεν ! Δὲν εἴμεθα δύο ἄνθρωποι κανονικοί, φυσιολογικοί. Οἱ κανονικοί, δποτοὶ εἰνε συνήθως ή μετριότητες, φεύδονται συχνὰ εἰς τὰ λόγια καὶ τὰ αἰσθήματα λόγῳ ὥφελειας ή ἀπὸ οἰκτον. 'Ημεῖς δχι' θμεῖς εὑρισκόμεθα πλέον μακριὰ καὶ πλέον ὑψηλὰ τοῦ καινοῦ ἀνθρώπου. Μποροῦμε νὰ εἰποῦμε ὅλην τὴν ἀλήθειαν. Μ' ἀγάπησες, δταν δὲν σ' ἀγαποῦσα· ἵσως διότι δὲν σ' ἀγαποῦσα. Εἰσαι ὑπερήφανος καὶ ή ἀδιαφορία μου σὲ προσέβαλλε. Σοῦ ὤπλισε τὸ χέρι ἔνα αἰσθημα πείσματος καὶ ἀλαζονείας. 'Αλλὰ τὸ ἔννογχα ἐπειτα. Τότε ἀπεναντίας ἐδοκίμασα τὴν ἀπόλυτον δρμήν νὰ ἔλθω σ' ἑσέ, νὰ γίνω δική σου ἀν ἐσώζεσο, ἀν σ' ἐσωζα. Καὶ ἔγινα δική σου δσο δὲν μπορεῖ κανεὶς περισσότερο. Δική σου, σὰν κανεὶς ἄλλος νὰ μήν ὑπῆρξε πρὶν ἀπὸ σέ, σὰν κανεὶς νὰ μὴ μποροῦσε νὰ ἔλθῃ κατόπιν. Σὲ σένα ηλθεν ή κούρασις καὶ ή ἀπάτη. Ναι, σὲ εἶχα σφιέξῃ στὴν ἀγκαλιά μου· ἄλλὰ δὲν ησουν δ πρῶτος ποῦ εἶχα φιλήση. Λοιπὸν τι σοῦ ἔδιδα; Τι σοῦ ἔθυσα; 'Η υπερηφάνεια, πάντοτε ή ἀλαζονεία σου ! Καὶ ἐστράφης πρὸς ἐκείνην τὴν ἄλλην. Καὶ τὸ ἔμαθα. Καὶ μοῦ ἐφάνηκε δτι δὲν μποροῦσα πλειά νὰ ζήσω. "Εφυγα ἀπὸ τὴν Βιέννην καὶ ηλθα νὰ περιοῦσα πλειά νὰ ζήσω. Εφυγα ἀπὸ τὴν Ιταλίας σου... Εἰς τὸ θάνω στὴν Ἰταλίαν... εἰς μίαν γωνίαν τῆς Ἰταλίας σου... Εἰς τὸ κτηνῶδες τοῦτο τέλος ηθελα νὰ προσδώσω κάτι τι τὸ ριωμαντικόν. Αλλὰ δὲν ἀπέθανα. Μ' ἐμάζευσαν ἀπὸ μιὰ γωνία τοῦ δρόμου, δυὸ βήματα ἀπ' ἔδω, μ' ὠδήγησαν ἔδω, στὸ πληγιέστερο σπίτι· μοῦ ἔδωσαν κάθε ιατρικήν περιποίησιν καὶ ἐσώθηκα. (Άργα). Δὲν σ' ἀγαπῶ πλέον. Ηῶς συνέβη αὐτό ; Ηῶς εἰνε δυνατόν ; Δὲν ξέρω. 'Αλλὰ δὲν σ' ἀγαπῶ πλέον. Η τελευταία ἀπόδειξις εἰνε αὐτή. "Εμαθα πῶς εἰσαι· ἔδω, χωρὶς νὰ αἰσθανθῶ οὔτε χαράν... οὔτε πόνον. Σὲ κυττάζω, σοῦ μιλῶ χωρὶς νὰ αἰσθανθῶ οὔτε παλμόν περισσότερον. Κατὰ τοὺς δύο μῆνας τῆς ἀσθενείας ἔζησα μιὰν ἄλλην ζωήν. Δὲν είμαι πλέον ἔγώ. Είμαι μιὰ ἄλλη.

Γεώργ. (βίαιος καὶ ἀσφαλῆς). Ψεύθεσαι! Διστι σεν πιστεύεις εἰς

τὴν εἰλικρίνειάν μου, λέγεις γιὰ τὸν ἔσυτόν σου ἐκεῖνο ποῦ δὲν εἶναι πραγματικῶς.

Μαρία. Καὶ πάλιν ἡ ἀγερωχία σου! "Οχι, σὲ πιστεύω. 'Αλλὰ δὲν μοῦ ἀρκεῖ. Σὲ πιστεύω, ἀλλὰ δὲν σ' ἀγαπῶ. 'Εγὼ δὲν σὲ ἀγαπῶ. 'Εσύ, ναι, διότι μὲν ἀνεζήτησες, διότι καὶ μὲ τὰ μάτια σου μὲ παρακαλεῖς. 'Εσύ ἀρχιζεις πάλι: ν' ἀνάδηγς, ἀλλὰ ἡ ἴδική μου φλόγα ἔσθυσε. Δὲν μᾶς μένει παρὰ ἕνα μόνο πρᾶγμα: νὰ χωρισθοῦμε! Καὶ σὺ θὰ θεραπευθῆς. 'Η ἀνάμνησίς μου δὲν ἔχει χαραχθῆ μέσα σου μαζί μὲ κάποιαν τύψιν. Θὰ ληγμονήσῃς. Θὰ επανέλθωμεν εἰς τὴν ζωήν, δικαθένας ἀπὸ τὸ δρόμο του. 'Εσύ θὰ γυρίσῃς στὴν τέχνην σου, ἐγὼ στὴν ἴδικήν μου. 'Η μικρὰ χορεύτρια, ποῦ ημουν, θὰ ἀρχίσῃ νὰ χορεύῃ πάλι. 'Ο ζωγράφος, ποῦ ήσο, θ' ἀρχίσῃ νὰ ζωγραφίζῃ ἐκ νέου. "Ας μὴν εἰποῦμε τίποτε ἄλλο. Θὰ μᾶς ἑξέφευγαν πικρὰ λόγια. Δόσε μου ἕνα φιλί στὸ μάγουλο σάν φίλος... Καὶ γατρέ!

Γεώργ. "Οχι, φιλιά σχι! (ἀναχωρεῖ).

— «... Μένει μίαν στιγμὴν μὲ τὰ μάτια κλειστά, σᾶν ἐν ληθάργῳ. 'Ακούει κλειομένην τὴν θύραν. Ξαναρούγει τὰ μάτια της, πηγαίνει εἰς τὴν θύραν καὶ φωνάζει:) Γιατρέ! Γιατρέ!

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

Μαρία (μένει μίαν στιγμὴν μὲ τὰ μάτια κλειστά, σᾶν ἐν ληθάργῳ. 'Ακούει κλειομένην τὴν θύραν. Ξαναρούγει τὰ μάτια της, πηγαίνει εἰς τὴν θύραν καὶ φωνάζει:) Γιατρέ! Γιατρέ!

Ιατρός. Εδῶ είμαι! (Έσ-έρχεται διατρόπος). Πόσον είσθε ωχρά! Τὸ ἐγνώριζα... Δὲν ἔπειρεν νὰ ἐπιτρέψω...

Μαρία. Τίποτε. Μή φοβη-

σθε. 'Ετελείωσε. Γιατρέ, θέλετε νὰ μάθετε τὸ δράμα μου; Δὲν ὄνομάζομαι Μαρία. 'Εκεῖνος δικύριος δὲν εἶναι ἀδελφός μου... εἶναι δ

ἔραστης μου... ήτο ὁ ἔρωμένος μου. Γι' αὐτὸν ἐζήτησα νὰ σκοτώθω, διότι ἐνυμφεύετο. Τώρα εἰπαμε τὰ τελευταῖα λόγια. Τώρα ἔκεινος μὲ ἀγαπᾷ, ἀλλὰ ἐγὼ δὲν τὸν ἀγαπῶ πλέον. (Μικρὰ σιωπή). Αὐτὰ είναι όλα. Τι λέτε γι' αὐτά, γιατρέ;

Iatros. Τίποτε.

Μαρια. Δὲν παραξενεύεσθε;

Ταρός. Είμαι ιατρός, ένας λαϊκός πνευματικός συγχορητής.

Μαρία. Μὰ καταλαβαίνετε τί συνέδη μέσα στη σκηνή μου λαμπάκια
και στή δική του ; 'Έγώ τοῦ ἔδωσα τὴν γῆμέραν ἐκείνην τὴν τελευταῖαν
ἀπόδειξιν τοῦ ἔρωτάς μου. 'Ἐδωσα φωτιά στὸ περίστροφο.
Παραπέρα δὲν μποροῦσα νὰ φθάσω. Ξαναγυρίζω τώρα απ' τὸν δρόμον.
Γιὰ κείνουν ἀπεναντίας, τὸ στι : ἔζητησα τὸν θάνατον πρὸς χάριν του,
είνε γ̄ πρώτη τρανὴ ἀπόδειξις ποὺ τοῦ δίδω. 'Εκείνος τώρα διατρέ-
χει τὸν δρόμον ποὺ ἔγώ γηδὴ ἐπέρασα. Δὲν μποροῦμε λοιπὸν νὰ συ-
ναντηθῶμεν πλέον. 'Εκείνος ἀπὸ τὸ ἔνα μέρος... ἔγώ ἀπὸ τὸ ἄλλο... .

Ιατρὸς (μετὰ μακρὸν σιγῆν). Θά υποφέρῃ πόκος,

Μαρία. Ποτος; Έκεινος; Έγώ υπέφερα γηγ. Γιατρε, τι περιστατικὸν θλιβερώτερον ἀπό τὸ δικό μας;

περιστατικού θλιβερώτερον από το που με...
Ιατρός. Περισσότερα όπό ἔν. "Ενας συμφοιτητής μου, όλιγας
γημέρας προτού πάρη τὸ δίπλωμά του, ἀπεπειράθη ν' αὐτοκτονήσῃ
διὰ μίαν γυναικά, τὴν δοπιάν δὲν ἐξετίμα, ἀλλὰ τὴν ἐπεθύμει δύως
ἔμμανθε... Μ' ἔνα περιστροφο, σᾶν κι' ἐσάς. 'Αλλὰ ή σφαῖρα
ἐστάθη ὅλιγώτερον εὐγενῆς πρός ἑκείνον. Σὲ σᾶς ἔκαμε μίαν ἐπίσκε-
ψιν καὶ ἔπειτα... τῶκοψε λάσπη. 'Εκείνος δημως ἔχασε τὰ πόδια
του. 'Επι δέκα χρόνια είνε παράλυτος, καὶ μόλις είνε τριάντα ἐπτά
ἐτῶν τώρα... Παράλυτος γιὰ μίαν γυναικά, τὴν δοπιάν οὐδέποτε
ἐξετίμησε, τὴν δοπιάν οὐδὲ καν ἀγάπησε ίσως, τὴν δοπιάν τώρα
περιφρονεῖ. 'Ο φίλος μου δὲν ἐπιζῆται μόνον εἰς τὸν ἕρωτά του, ἀλλὰ
ἐπιζῆται καὶ τοῦ ἔκυτοῦ του ἀκόμη — διότι δὲν ζῇ πλέον. Είναι ἔνας
κορμός πού φυτοκωψει καὶ ἀγωνιζει. Τὰ βάσανά σας, τὰ δικά σας καὶ
τοὺς φίλους σας... είνε ἔνα παιγνιδάκι ἐν συγκρίσει. Σᾶς ὑπεσχέθη
ὅτι θ' ἀναγκωρήσῃ;

Mεσίς ή αναγωρισμός. Τὸν γνωρίζω. Καὶ μὲ γνωρίζει.

Ιατρός. Δέν φοβεῖσθε μήπως περάση ἀπό τὴν ιδίαν μ' ἐσᾶς δοκιμασίαν;

Μαρία. "Οχι, διότι ηδη ἀπέπειράθη μίαν ἄλλην φοράν. Δέν παρετηρήσατε τὴν οὐλήν; "Οποιος ἐπέρασε σιμὰ ἀπὸ τὸν θάνατον, ἀποφεύγει μίαν δευτέραν συνάντησίν του. Καθένας μὲ τὴ σειρά του. Μ' ἐνίκησε τότε μὲ τὴν ἀπόπειρα τῆς αὐτοκτονίας του. Τώρα τὸν σημαίνει αὐτό, γιατρέ;

Ιατρός. Σημαίνει ότι έδωσατε εις μίαν φοράν, εις μίαν προσωπικήν
θειαν βιαίαν, ἐκεῖνο ποῦ ἔπρεπε νὰ δώσετε ἀπὸ τὸν ἑαυτόν σας σιγά-
σιγά. "Αλλὰ φθίνει τώρα. "Ας μὴ μιλήσωμεν πλέον ἐπ' αὐτοῦ.

Μαρία. "Εχετε δίκησο. "Εχετε δίκησο, γιατρέ. 'Αλλ' εἰπέτε μου αύτό· άν δ ἔρως..."

Ιατρός. Μιαν ἄλλην ἡμέραν... μιαν ἄλλην ἡμέραν. Τώρα πρέπει ν' ἀναπαυθῆτε. Και ἔπειτα τι ἡμπορῶ νὰ σᾶς ἀπαντήσω ἐγώ, σας πτωχός ιατρὸς ἐπαρχίας;

Μαρία. Σεῖς είσθε ἡ ὁρθοφροσύνη.

Ιατρός. Μὰ τότε ἀφοῦ μὲ νομίζετε ώς τὴν «ὁρθοφροσύνην» πρέπει νὰ μὲ ἀκοῦτε. Σᾶς συνιστῶ νὰ καθήσετε ἥσυχη καὶ νὰ σκέπτεσθε ἄλλα πράγματα...

Μαρία. 'Υπακούω. 'Αλλ' ὅμως...

Ιατρός. Λέτε «ὑπακούω» καὶ ὅμως δὲν ὑπακούετε... 'Αναπαυθῆτε λοιπὸν καὶ μὴ διαβάζετε πλειά...

Μαρία. Δὲν θὰ διαβάσω.

Ιατρός. Διότι εἰς τὰ βιβλία θὰ συναντήσετε ἀνθρώπους ποὺ ἔκαμπν μεγάλες ἀνοησίες, μεγάλες τρέλες καὶ ἡ ἴδική σας θὰ σᾶς φανῇ μικρὰ ἐν συγκρίσει. Και δὲν πρέπει νὰ ἦγε. Πρέπει νὰ σᾶς φαίνεται ἔνα πρᾶγμα... τερατῶδες. Νά! (μειδιῶν) μιὰ παρτίδα χαρτιά, ναί, σᾶς τὴν ἐπιτρέπω!

Μαρία (μειδιῶσα καὶ ἐκείνη). Μὲ ποῖον;

Ιατρός. 'Α! ναί! Μὲ τὴν 'Ασούνταν δὲν εἶνε σωστό, λόγῳ ἀξιοπρεπείας. Μὲ τὸν ἐψημέριον δὲν συμφέρει, διότι κλέπτει στὸ παιγνίδι. Ναί. Κλέπτει γιὰ νὰ αἰσθανθῇ τὴν εὐχαρίστησιν τῆς κλοπῆς, διότι δὲν παιζει ποτὲ μὲ χρήματα. 'Αλλὰ φορεῖ βλέπετε κι' αὐτὸς φουστάνι. Φαίνεται κι' αὐτὸς λιγάκι γυναῖκα... Τοῦ ἀρέσει ἡ ἀπάτη.

Μαρία. 'Α! γιατρέ! γιατρέ!

Ιατρός. Ωρισμένως: ἡ ἔξαπάτησις τῶν τελωνειακῶν ἀρχῶν, ἡ κλοπὴ στὸ παιγνίδι καὶ τὸ φιλί στὸ σκοτάδι πρέπει νὰ ἦγε τὰ τρία νοστιμώτερα πράγματα τοῦ κόσμου... διότι αἱ γυναικες τρελαίνονται καὶ γιὰ τὰ τρία αὐτά.

Μαρία (μειδιῶσα μὲ πονηρίαν). Σεῖς δὲν τὸ γνωρίζετε, ἀλήθεια; Οὔτε τὸ φιλημα στὸ σκοτάδι...;

Ιατρός. 'Εγώ; Παναγία μου! Πῶς θέλετε; "Ενας πτωχός ἐπαρχιώτης ιατρός; .. Τί ἔλεγα; .. 'Α! ναί! καμμιὰ παρτίδα μπεζίκι. Δὲν παιζω δὰ καὶ ἀσχημα τὸ μπεζίκι. Και σεῖς;

Μαρία. Είνε τόσα χρόνια ποὺ δὲν παιζω!

Ιατρός. Τόσα χρόνια... Σὰν νὰ μιλοῦσε μιὰ γραῖα!

Μαρία. Μὰ γημουν παιδί ἀκόμη.

Ιατρός. Θέλετε νὰ παιξωμε;

Μαρία. Καὶ τι νὰ παιξωμε;

Ιατρός. 'Α! Τίποτε... ἔτσι... per l'onore...

Μαρία (ἀστεϊζομένη). Γιὰ τὴν τιμὴ; ... Είνε πάρα πολύ... καὶ πολὺ δλίγο! Είνε ἀλήθεια πῶς ἐγώ τὴν ἔπαιξα γιὰ πολὺ δλιγώτερο.

Ιατρός. Νά, ποὺ ἀρχίζετε πάλι νὰ σκέπτεσθε σοδαρὰ πράγματα. Δὲν πρέπει (μειδιῶν) δὲν πρέπει νὰ σκέπτεσθε' δὲν πρέπει νὰ διαβάζετε δὲν πρέπει νὰ μιλήτε. Νά παιξετε καὶ νὰ κοιμᾶσθε. Θέλετε νὰ εῦρω τὰ χαρτιά; 'Εγώ ξεύρω ποὺ εἶνε, τὰ βρίσκω. Είνε ἐδῶ μέσα.

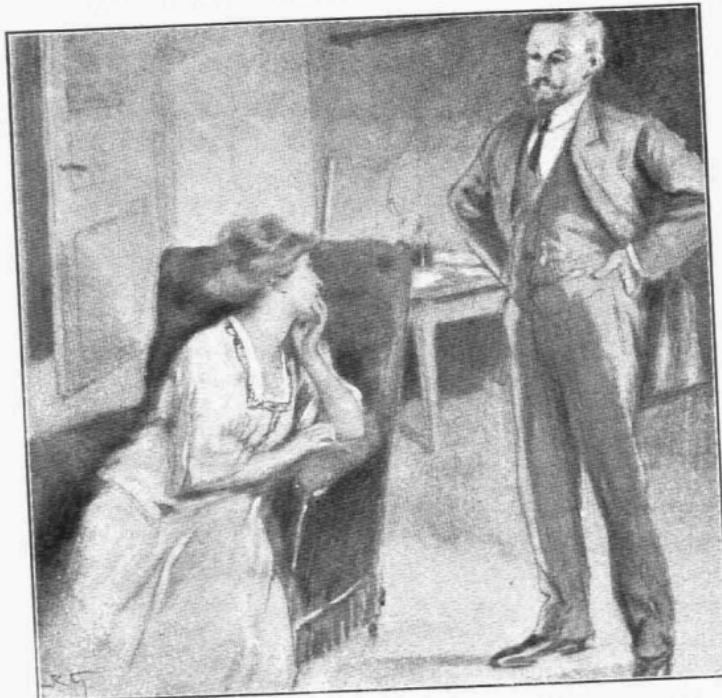
Εεύρω έγώ ποῦ. Έγώ τὰ ἔφερα, έγώ τὰ ἔβαλα ἐκεῖ... ἔτσι... μὲν τὴν ἐλπίδα πῶς καμμιά μέρα θὰ σᾶς ἤρχετο ἢ ἐπιθυμία νὰ περάσετε λιγο τὴν ώραν σᾶς...

Μαρία. Είσθε λαμπρός ἄνθρωπος. Μου είσθε ἀγαπητός.

Ιατρός (συγκεκινημένος). Παρακαλῶ!

Μαρία. "Έχω μεγάλην ἐκτίμησιν καὶ ἀγάπην γιὰ σᾶς!"

Ιατρός. Παρακαλῶ, κυρία. Παρακαλῶ! Νὰ μοιράσω έγώ χαρτιά; "Έτσι κουράζεσθε διλιγότερον. (*Aρακατεύει τὰ χαρτιά*). Θέλετε

— «... Καὶ σεῖς πρέπει νὰ ἔξκολουσθῆτε νὰ ἔρχεσθε σὲ μένα...
οὐχὶ σὰν γιατρός... σὰν φίλος...»

νὰ κόψετε; (*H Μαρία εἶνε βυθισμένη εἰς ἄλλας σκέψεις*). Κόδω έγώ
τότε. Πάρτε τὰ χαρτιά σᾶς. Τὸ κόδι εἶνε σπαθί... Σεῖς θὰ κέρδι-
σετε. Τὰ σπαθιά εἶνε γιὰ σᾶς... κόβετε καρδιές. "Αν ἡσαν καρρά...
τότε θὰ κέρδιζα έγώ.

Μαρία. Τί σιωπή ἐδῶ γύρω! (*Δὲν μαζεύει οὕτε βλέπει καν τὰ χαρτιά της*). Τί γαλήνη! Εεύρετε, γιατρέ; Τὸ ἀπεφάσισα... Θὰ
μείνω ἐδῶ. Γιὰ κάμποσο καιρὸ τούλαχιστον θὰ μείνω ἐδῶ.

Ιατρός. Μπράβο!

Μαρία. "Έχω μεγάλην ἐπιθυμίαν, μεγάλην ἀνάγκην γαλήνης.
Ποιός ξεύρει! "Ισως γηιγη γεννημένη νὰ ζῶ εἰς τὴν ἔξοχήν! Στὸ

σπίτι μου, μέσα σὲ τόσας ἀδελφάς, καὶ δταν ἀκόμη ἥρχετο κόσμος,
ἐγὼ ἐμαζεύσμην σὲ μιὰ γωνιὰ γιὰ νὰ τοὺς ἀκούω ποῦ μιλοῦσαν.
Τὸ μέρος αὐτὸ ἔδω, ποῦ τώρα βρίσκομαι, εἰνε ἡ γωνία τοῦ σπιτιοῦ
μου. Ἀκούω ἀπ' ἔδω τὰς φωνὰς τοῦ κόσμου μακριά, μακρυνάς.

Ιατρός. Αὐτὸ πρέπει νὰ κάμετε. Νὰ ἀναπαυθῆτε σᾶν
ἔπειτα ἀπὸ μίαν κοπιαστικὴν προσπάθειαν. Ἐνίστε νομίζομεν δτι
ἔγεννηθημεν γιὰ νὰ παιζωμεν δρᾶμα, γιὰ νὰ εἴμεθα σηδηρόφρακτοι:
καὶ ἀρματωμένοι — ἀπεναντίας εἴχομεν γεννηθῆ διὰ κωμῳδίαν. Τὸ
δρᾶμα δὲν ὑπῆρξε παρὰ ἔνα διαβατικὸν ἔπεισόδιον. Τὸ δρᾶμα μοιά-
ζει μὲ τὸν πόλεμον. **Αγριος,** θηριώδης, τρομακτικός, ἀλλ' εὐτυχῶς
ποῦ σδύνουν τὰ ἔχνη τῶν καταστροφῶν. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μ' ἐσᾶς.
“Η εἰρήνη ἔρχεται, ἡ εἰρήνη ἥλθε.

Μαρία. Δὲν εἰν' ἀκόμη ἔτσι... . Ἀλλὰ θὰ γίνη αὐτό... . Ἐσύρθηκα
μέσα σὲ ἀνεμοστρόβιλο. Τώρα μοῦ φαίνεται πᾶς ὅλα γύρω γαλη-
νεύουν, ἀπλώνονται. Θέλω νὰ ξαπλωθῶ κι' ἐγώ...

Ιατρός. Μπράδο! Μπράδο!

Μαρία. Καὶ σεῖς πρέπει νὰ ἔξακολουθήσετε νὰ ἔρχεσθε σ' ἐμένα...
“Οχι, σᾶν γιατρός... σᾶν φίλος. Μὴ μ' ἀφήσετε μόνην. Ἄλλέως
(χαμογελά) θὰ μὲ ἀναγκάσετε ν' ἀρρωστήσω πάλι γιὰ νὰ μπορῶ νὰ
τὴν ἀνάγκην σας... Μ' ἔννοεῖτε;

Ιατρός. Σᾶς ἐννοῶ. Σᾶς ἐννοῶ. Θὰ είμαι λιγάκι σύντομος...
‘Αλλ, ἔπειτα...

Μαρία. “Οχι, γιατρέ... ὅχι. Τὸ ξεύρω ὅτι σεῖς ἔννοεῖτε ὅλα...
(βραχεῖα σιγή).

Ιατρός. Λοιπὸν τὸ κόδι μας εἶνε σπαθί!

Μαρία (μὲ γλυκύτητα, κονρασμένη). Μὰ εἶνε ἀνάγκη ἀλήθεια
νὰ παιξωμεν;

Ιατρός. Ἀνάγκη; Καθόλου. Θέλετε νὰ μιλήσωμεν ἀκόμη; “Η
μήπως θέλετε νὰ κοιμηθῆτε;

Μαρία. Νά!.. Θὰ μοῦ ἥρεσεν — ἀν δὲν σᾶς πειράζῃ — θὰ μοῦ
ἥρεσε νὰ σᾶς ἀκούω νὰ ‘μιλάτε καὶ ν' ἀποκοιμηθῶ, ἔτσι, ἐνῷ σεῖς
δμιλεῖτε.

Ιατρός. Δὲν εἶνε καθόλου δύσκολον αὐτό. Πρέπει νὰ κάμωμεν
ὅτι κάνεις μιὰ γιαγιὰ γιὰ ἔνα μπεμπέ. Μὲ τὴν διαφορὰν δτι σεῖς
είσθε ἔνα μπεμπὲ μεγάλο. Ἄλλὰ σποιος βρίσκεται εἰς ἀνάρρωσιν,
εἶνε πάντοτε ἔνα μεγάλο μπεμπέ. Γιὰ σᾶς δὲν χρειάζονται παραμύ-
θια — δὲν σᾶς πηγαίνει τὸ παραμύθι τῆς βασιλοπούλας μὲ τὸ βρεσκό.
Χρειάζεται ἀλλο ὄντικό. (Σηκώνει ἀπὸ τὴν μέση τὰ παιγνίδατα).
‘Αλλὰ θὰ βροῦμε.

Μαρία (μὲ χάοις). Δὲν σᾶς πειράζεις, γιατρέ, ἀν κοιμηθῶ;

Ιατρός. Σᾶς εἶπα ὅχι. Ιδού (τὴν τακτοποιεῖ ἀναπαυτικῶς εἰς τὴν
πολυθρόνα) ἔτσι καθήστε. Λιγάκι ὀπίσω τὸ κεφάλι. “Ετσι.

Μαρία. Διηγηθῆτε μου.

Ιατρός. Γιὰ τὶ πρᾶγμα νὰ σᾶς πῶ;

Μαρία. "Ο, τι θέλετε.

Ιατρός. Θὰ σᾶς διηγηθῶ γιὰ τὸν ἑαυτό μου... "Ετοι θ' ἀποκοινωθῆτε γρηγορώτερα!

Μαρία. Κακέ!

Ιατρός. Θὰ σᾶς διηγηθῶ ὅταν ἥμουν στὸ Πανεπιστήμιο, εἰς τὴν Πάδοβαν. Παλιγγένιστορία, σχεδὸν ὅσον καὶ τὸ παραμῦθι τῆς βασιλοπούλας. Ὑπνωτικὸν ἀκίνδυνον, χωρὶς δπιον καὶ χωρὶς μορφίνην. Δοιπόν πρέπει νὰ ξεύρετε ὅτι τότε ἥμουν πτωχός. Πειὸν πτωχὸς ἀκόμη ἀπὸ σήμερα. Ἡ μητέρα μου εἶχε μείνη χήρα μὲ μίαν μικράν σύνταξιν. Μὲ ἔκατὸν εἴκοσι φράγκα τὸν μῆνα. Καὶ δμως μὲ ἔνα

«Ἡ Μαρία ἐν τῷ μεταξὺ ἀνοίγει τὰ μάτια της καὶ μειδιᾷ γλυκά».

υἱόν... ποῦ δὲν τοῦ ἔλειπεν ἡ ὅρεξ;... ἔχω πάντοτε καλήν ὅρεξιν αὐτὸν τὸ ὑπερηφανεύομαι!... Ἐνῷ ἐσπούδαζα εἰς τὸ Γυμνάσιον κατώφθωσε νὰ βάλῃ κατὰ μέρος τριακόσια πενήντα φράγκα... Μίαν ἥμέραν... Κοιμᾶσθε;

Μαρία (σιγά, μιοσκοιμισμένη). "Οχι, δὲν κοιμᾶμαι.

Ιατρός. Μίαν ἥμέραν... ἡ μητέρα μοῦ ἐμάζευσε τὰς οἰκονομίας της αὐτὰς γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ πληρώσῃ τὰ πρώτα δικαιώματα ἐγγραφῆς μου εἰς τὸ Πανεπιστήμιον... Αζ, ηθελε διότις της νὰ γίνη Δόκτωρ!... Καὶ ἐπειτα ἐσκέπτετο πῶς θὰ ἐγενόμην Καθηγητής Πανεπιστημίου, διευθυντής Κλινικῆς, διτι θὰ ἐθεράπευα πᾶσαν νόσουν καὶ πᾶσαν μαλακίαν... Μὲ ἐνόμιζε σωστὴν μεγαλοφυῖαν, ἡ γρηγά μητέρα... Ἐννοεῖτε... ἡ μητέρες... Δοιπόν, μίαν ἥμέραν...

(Χαμηλώνει τὴν φωνήν). Κοιμᾶσθε; / Ἡ Μαρία δὲν ἀπαντᾷ. "Εχει τὰ μάτια κλειστά. Όι λαρδός σηκώνεται δρυμός, τὴν κυττάζει, τὴν κράζει μὲ γλυκύτητα). Κυρία Μαρία... Μαρία... Κοιμᾶται... (Γέρνει καὶ τῆς φιλεῖ ἀπαλά τὴν κόμην. "Ελευτα κατελαμβάνεται σὰν ἀπὸ ἀνατογῆς κύλαν φόβου διὰ τὴν τόλμην του. "Οχι, ή κυρία κοιμᾶται ἀκόμη). "Αγάπη μου... Αγάπη μου... (Και ἀπομακρύνεται εἰς τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν του κρατῶν τὴν ἀνατολήν. Ἡ Μαρία ἐν τῷ μεταξὺ ἀρούγει τὰ μάτια τῆς καὶ μειδιὰ γλυκά).

[‘Ρώμη, Μάρτιος τοῦ 1911.]

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΙΡΟΦΥΛΑΣ

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΑΙΝΕ

ΣΤΗ ΜΑΝΝΟΥΛΑ ΜΟΥ

Σ' ἄφησα, μέσ' στὴν τρέλα μου, μὰ μέρα μαύρη
καὶ σὰν τρελὸς γνωροῦσα μέσ' στὰ μαῦρα ξέρα,
ζητοῦσε ἡ καρδούλα μου ἀγάπη ναῦρη...
μία καρδιὰ ποῦ νὰ πονῇ λίγο γιὰ μέρα.

"Αχ! τί καϊμὸς γιὰ τὴς Ἀγάπης τὸ βοτάνι!
ποῦ τὸ ζητιάνενα πατοῦ σὲ κάθε θύρα,
μήπως κανένας μοῦ τὸ δώσῃ καὶ μὲ γιάρη...
μὰ καταφρόνια ἀπὸ πατοῦ καὶ μῖσος πῆρα.

Κι' δλοῦθε ἀπλωρα τῆς ζητιανιᾶς τὸ δίσκο,
μὰ ἄλλοι μον! Ἀγάπη πουθενὰ σταλιὰ δὲ βρίσκω...
Καὶ σπίτι μας ἐγύρισα. "Αχ! πῶς ποροῦσα!

Μ' ἀρούξεις σὺ γλυκειὰ ἀγκαλιὰ χαρὰ γεμάτη,
κ' εἴδα στὰ ὑγρὰ ματάκια σου ποῦλαμπε κάτι...
"Αχ, ἥταρ ἡ Ἀγάπη αὐτὴ ποῦ λαχταροῦσα.

[1911]

ΧΛΟΗ ΜΥΡΩΝΟΣ